

Procedencia	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	
INSECTÍVOROS	10'56	6'63	15'85	48'0	28'6	20'49	37'81	19'80	27'22	16'66	16'94	6'25	19'44	2'40	12'15	28'80	17'5	9'67	7'5	13'23	16'56	17'34	
ROEDORES	49'43	76'55	44'93	38'8	61'7	74'55	57'81	71'35	58'28	60'58	77'96	93'25	75'0	97'6	86'04	64'56	82'5	78'70	90'0	48'52	73'83	58'85	
QUIRÓPTEROS	0'22	0'12	-	-	-	-	-	-	-	0'45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2'94	0'10	0'94	
AVES	2'69	0'48	2'20	2'20	2'77	3'53	2'84	1'88	4'58	1'12	5'1	-	5'55	-	1'5	6'63	-	11'61	2'5	4'41	2'09	4'31	
REPTILES	-	-	-	1'7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0'03	0'82
ANFIBIOS	-	1'94	-	-	-	-	-	0'15	0'50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0'29	3'56
INSECTOS	37'07	14'25	33'92	9'3	6'47	1'41	1'42	6'70	8'39	21'17	-	-	-	-	0'29	-	-	-	-	-	30'88	7'04	4'27
MIRIÀPODOS	-	-	-	-	-	-	-	0'09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0'02
Total preses	445	1642	227	235	115	283	211	4412	393	443	59	16	36	85	4105	618	183	155	40	68	13771	14790	

(1) Nadal, J. Palaus, X: Sarrià (Barcelona) - (2) id, di: Prat de Llobregat (Barcelona) - (3) id, id: La Roca del Vallès (Barcelona) - (4) Nos, R: Orrius (Barcelona) - (5) Vericad, J.R.: Orrius (Barcelona) - (6) Cordero, P: Mataró (Barcelona) - (7) id: Arenys de Munt (Barcelona) - (8) Nadal, J. Palaus, X: Mollerusa (Lleida) - (9) id, id: Balaguer (Lleida) - (10) id, id: Seu d'Urgell (Lleida) - (11) Sans-Coma: Pradell de Sió (Lleida) - (12) id: Arbeca (Lleida) Cabana Belo (13) id, id: Cabana Soho - (14) id, id: Cuartel - (15) id: Mas Aranyó, Les Borges Blanques (16) id: Serra Caseta, Les Borges Blanques (Lleida) - (17) id: Puig-Gros (Lleida) - (18) id: Gandesa (Tarragona) - (19) id: Villalba dels Arcs (Tarragona) - (20) Nadal, J. Palaus, X: Bellmunt (Tarragona) - (21) Promedio de todas las localidades citadas para Catalunya - (22) Promedio global en España Suroccidental (Herrera, 1973) (*) inclusive 3 gazapos *Oryctolagus cuniculus*.

TABLA IV: Datos sobre la alimentación de *Tyto alba* en diferentes localidades catalanas. Comparación final del régimen alimentario en Catalunya y España Suroccidental. Expresado en %.

BIBLIOGRAFIA

- BERNIS, F.— 1.967. Aves migradoras ibéricas. Fascículo V. BOE.— 18.X.73 (n. 250)
BOE.— 29.XI.73 (n. 286).
COSME MORILLO y OLEGARIO DEL JUNCO. 1973. Cría de rapaces ibéricas (ICONA).
DESMONTÉV. G.P.— 1.966. and Other. Birds of the Soviet Union. Vol. 1.: (473-474).
FRANQUESA i SIVILLA, A.— 1.889. Topografía médica de Mataró y su zona.
HERRERA, C.M.— 1973. Régimen alimenticio de *Tyto alba* en España suroccidental. Ardeola 19(2): (359-394).
MARTIN, J. y J.R. VERICAD.— 1.977. Datos sobre la alimentación de la lechuza (*Tyto alba*) en Valencia. Mediterranea. 2: (35-47).
NADAL, J. y PALAUS, X.— 1.967. Micromamíferos hallados en egagropilas de *Tyto Alba*. P. Inst. Biol. Apl. 42: (5-15).

- NOS, R.— 1.960. Estudio de los ovillos regurgitados por una pareja de *Tyto alba* en la comarca de la Maresma (prov. Barcelona). Misc. zool. 1. fascículo IV.: (3-10).
SANS COMA, V.— 1.970. Sobre la distribución de micromamíferos del NE de la península ibérica con algunas consideraciones metodológicas. P. Inst. Biol. Apl. 48.: (125-144).
SANS COMA, V.— 1.974. Sobre la alimentación de *Tyto alba* en la región continental catalana. Misc. Zool. 3 (4): (163-169).
VALVERDE, J.A.— 1.967. Estructura de una comunidad de vertebrados terrestres CSIC.
VAN DEN BRINK, F.M. y BARRUEL, P.— 1.955. Guía de Campo de los mamíferos salvajes de Europa Occidental —Omega—
VERICAD, J.R.— 1.965. Nuevos datos sobre el contenido de ovillos de lechuza (*Tyto alba*) en Orrius (Maresma, prov. Barcelona). Misc. Zool. vol II fasc. I.: (145-147).
VERICAD, J.R., ESCARRE, A. y RODRIGUEZ, E.— 1976. Datos sobre la dieta de *Tyto alba* y *Bubo bubo* en Alicante (SE. Iberia). Mediterranea T.: (49-59).

ELS LEPIDÒPTERS DEL MARESME (I)

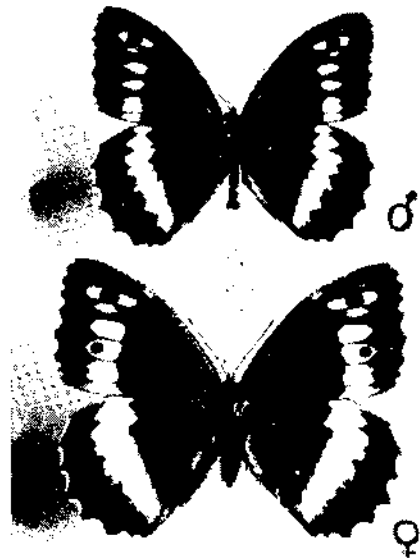
per
Albert Masó i Planas
Josep Joaquim Pérez i De-Gregorio
Lluís Simó i Castells

ropalòcers

INTRODUCCIÓ

Comencem amb aquest una sèrie de treballs en els que donarem a conèixer els lepidòpters que viuen a la comarca del Maresme.

La fauna lepidopterològica de la nostra comarca és típica litoral i, per tant, més aviat pobre en nombre d'espècies i diversitat. No hi trobem més del 35 per 100 de les espècies que hi ha a tot Catalunya, percentatge que seria més elevat

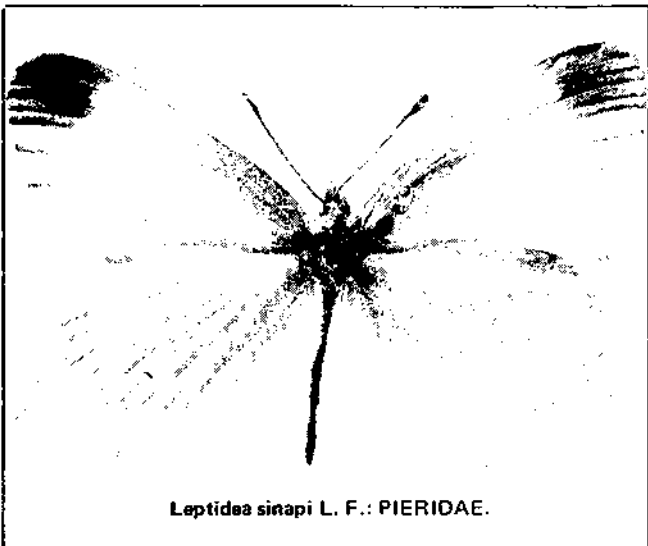
(*Brintesia circe*, ssp *hispanica spuler*. F.: SATYRIDAE.

El dimorfisme sexual als Ropalòcers sol ésser evident en la grandària (els múscles són més petits) i a l'extrem de l'abdomen. En alguns casos, com aquesta espècie, hi ha caràcters morfològics inconfundibles (aquí la taca negra dins la 4a. cel.la blanca de les ales superiors).

a qualsevol comarca de l'interior del Principat, sobre tot les que toquen el Pirineu. En el cas que ens ocupa, la situació queda agreujada pel caràcter eminentment industrialitzat del territori. No cal que ens referim a les àrees urbanes, molt nombroses, a on la Natura ha desaparegut netament, però sí cal dir que, a la resta, la Natura ha sofert un procés d'extrema degradació, fins el punt actual en que són raríssims els llocs amb una vegetació i fauna autòctones.

Els indrets amb més diversitat d'espècies són, sens dubte, el Montnegre i les petites zones muntanyoses com la serra de Sant Mateu, els voltants de El Corredor, Montalt, etc. Això és degut a la presència de plantes que no creixen als terrenys més baixos.

La fauna del Maresme ha sigut una de les primeres conegudes de Catalunya. Ja Miquel Cuní i Martorell (1.827-1902), primer gran entomòleg català, la va estudiar intensament i, entre altres, va publicar el 1.896 un treball sobre la fauna entomològica dels voltants de Calella. Després d'ell, diferents membres del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i de la Institució Catalana d'Història Natural han fet nombroses campanyes per la comarca. Podem destacar la tasca feta per Ascensi Codina i Ferrer (1.877-1.932) reunida a les dues publicacions que van sortir sobre lepidòpters

Leptidea sinapis L. F.: PIERIDAE.

nocturns recollits principalment a Montgat i Masnou. Tampoc podem ometre a Ignasi de Sagarra i Castellarnau (1.899-1.940), director de l'esmentat museu i secretari i posteriorment president de la I.C.H.N. Sagarra ha demostrat, amb els estudis i treballs publicats, ésser l'entomòleg més important que hem tingut al nostre país. Més recentment, Mariana d'Ibarra va fer interessants prospeccions de lepidòpters nocturns a Cabrera de Mar durant els anys 60.

Actualment, i des de fa vuit anys, uns quants membres de la Societat Catalana de Lepidopterologia estan realitzant una sèrie d'investigacions per tot el Maresme a fi d'elaborar el catàleg de la comarca, que s'haurà d'utilitzar per a la Cartografia dels lepidòpters de Catalunya.

ROPALÒCERS:

Dins l'ordre Lepidoptera, començarem tractant el subordre Rhopalocera, que només té representants diürns. De fet, gairebé tots els insectes que popularment es coneixen per "papallones de dia" s'inclouen dins d'aquest taxon. Els que no hi pertanyen ja els tractarem al parlar del seu corresponent grup.

Rhopalocera és el grup més estudiat i podem donar xifres gairebé definitives. Al Maresme hi ha 72 espècies, d'un total de 194 censades fins ara a Catalunya. Es distribueixen

en set famílies, de les que Nymphalidae és la més representada.

Com espècies més interessants podem esmentar:

– *Pieris manni* Mayer. Abundosa especialment al Montnegre: Sant Cebrià de Vallalta, La Creu de Canet, etc. Es distribueix mitjançant petites colònies aïllades.

– *Charaxes jasius* L. El gènere *Charaxes* és típicament africà, però aquesta espècie és força abundant a la serralada litoral de sobre Mataró, Sant Andreu de Llavaneres, Canet de Mar i el Montnegre. En general, es troba als indrets una mica enlairats (normalment per sobre dels 50 m.) a on creix l'arboç (*Arbutus unedo* L), planta hoste i a on hi posa els ous la femella.

– *Apatura barcina* Vty. Aquesta és la més rara de les tres. Sol viure a la vora dels petits recs i rierols a on creixen els pollancre (g. *Populus*). L'hem vist a Masnou, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Cebrià de Vallalta, etc.

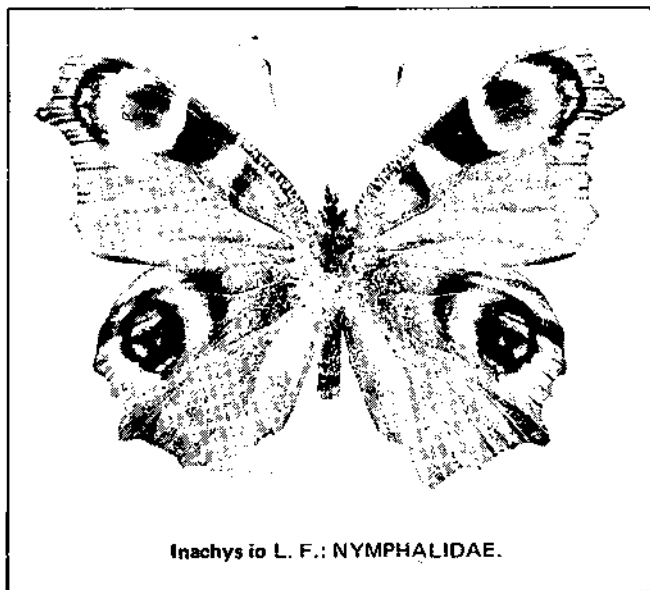
De totes les espècies podríem fer un comentari com aquests, però seria massa extens. Tanmateix, ens limitarem a posar la llista de les espècies, indicant la seva abundància mitjançant els següents signes:

- △ : espècie molt abundant i extensa per tot el Maresme.
- ◁▷ : espècie no massa abundant si està extesa per tota la comarca (també pot ser el cas d'espècies amb elevades densitats de població però que es trobin localitzades a llocs concrets).
- ▽ : espècie de poblacions escasses o fins i tot esporàdiques.

A continuació posem la llista de les 72 espècies agrupades per famílies.

Papilionidae

- Papilio machaon* L. ◁▷
- Iphiclides feisthameli* DUP. ◁▷
- Zerynthia rumina catalonica* SAGARRA. ▽

Inachys io L. F.: NYMPHALIDAE.

Pieridae

- Leptidea sinapis* L. △
- Antiocharis cardamines catalonica* SAGARRA. ◁▷
- Eulchloe ausonia* HBN. ◁▷
- Pontia daplidice* L. ▽
- Aporia crataegi* L. ▽
- Pieris brassicae* L. △
- Artogeia rapae* L. △

- A. napi L. △
- A. manni MAYER. ▽
- Colias australis VTY. ▽
- C. croceus F. △
- Gonepteryx cleopatra L. △
- G. rhamni L. △

Nymphalidae

- Charaxes jasius L. ◁▷
- Apatura barcina VTY. ▽
- Limnitis camilla garrigai SAGARRA ▽
- L. reducta SCOP. ▽
- Euphydryas aurinia ROTT. ◁▷
- Melitaea didyma supercaldaria SAGARRA. ◁▷
- M. cinxia pseudoclarissa SAGARRA. ◁▷
- M. phoebe occitanica STGER. ◁▷
- Mellicta deione signata SAGARRA. ◁▷
- Boloria dia L. ▽
- Issoria lathonia L. ◁▷
- Argynnis paphia L. ▽
- Vanessa cardui L. △
- V. atalanta L. △
- Inachis io L. △
- Nymphalis antiopa L. ▽
- N. polychloros L. ▽
- Polygonia c-album L. ◁▷

Libytheidae

- Libythea celtis livida SAGARRA. ▽

Satyridae △

- Pararge aegeria L. △
- P. megaera L. △
- Melanargia lachesis HBN. △
- M. occitania ESPER. ▽
- Coenonympha pamphilus L. △
- Pyronia cecilia catalana SAGARRA. △
- P. bathseba pardilloi SAGARRA. △
- P. tithonus infrafulva SAGARRA. △
- Maniola jurtina hispulla ESPER. △
- Brintesia circe hispanica SPULER. △
- Hipparchia semele martire SAGARRA. ▽
- H. fagi SCOPOLI. ▽
- H. statilinus HUFN. △
- H. fidia L. △

Lycaenidae

- Lycaena phlaeas L. △
- Tomares ballus FAB. ▽
- Santaurucus telicanus tetrica SAGARRA. △
- Lampides baeticus fusca SAGARRA. ◁▷
- Celastrina argiolus L. ◁▷
- Philotes panoptes albonotata SAGARRA. ◁▷
- Glaucopteryx melanops diversa SAGARRA. ◁▷
- G. alexis pauperella SAGARRA. ◁▷
- Aricia cramera ESCHLOTZ. ▽
- Polyommatus icarus ROTT. △
- Lysandra bellargus ROTT. ◁▷
- L. hispana H-S. ◁▷
- Quercusia quercus L. ▽
- Strymonidia esculi camboi SAGARRA. ◁▷
- Callophrys rubi L. △
- C. avis CHAPMAN. ▽

Hesperiidae

- Erynnis tages L. ▽
- Carcharodus alceae ESPER. ◁▷
- Pirgus malvoides ELW&ED. ◁▷
- Thymelicus sylvestris PODA. ▽
- T. acteon ROTT. ◁▷
- Ochlodes venata BREMISH&GREY. ◁▷
- Gegenes nostradamus FAB. ▽

ACTIVITATS

l'home i la natura

Papilio machaon L. F.: PAPILIONIDAE.

Dins dels actes organitzats durant la Setmana de Jovenut a la nostra ciutat, la nostra secció realitzà la projecció d'un audiovisual el dia 1 de Novembre a les 10 del vespre. Aquest audiovisual, titulat "L'home i la Natura", va ser deixat per la Fundació Roca i Galés de Barcelona, i havia estat realitzat per aquesta mateixa entitat.

En ell, a partir del cartell "L'auca de la Natura", es van explicar els diferents tipus de paisatge del nostre país; els elements que fan possible la vida: Sol, aigua, terra, i els aprofitaments que l'home n'ha fet tradicionalment: agricultura, ramaderia, aprofitament forestal, pesca.

Es citen els problemes que sempre hi ha hagut en la relació home-natura. Però es considera gravíssim l'impacte actual causat per les indústries i les concentracions urbanes.

Planteja, finalment, com una necessitat ineludible, la lluita per la conservació de la naturalesa.